

TANKAR OM AGOUTIMÖNSTER ... hos birma

Någon på Birmasällskapets Forum, undrade över beteckningarna vi använder för birmans olika färger och mönster.

På baksidan av inlagan i kattens stamtavla hittar man ett ras- & färgnummer-system. För birman ser det ut som följer:

SBI n	Brun- (svart) maskad
SBI a	Blåmaskad
SBI b	Chokladmaskad
SBI c	Lilamaskad
SBI d	Rödmaskad
SBI f	Svart-(brun) sköldpaddmaskad
SBI g	Blåsköldpaddmaskad
SBI h	Chokladsköldpaddmaskad
SBI j	Lilasköldpaddmaskad

Bokstaven "n" står för "noir" som är det franska namnet för "svart".

En brunmaskad birma skulle - om den inte var siamtecknad - vara en svart/vit katt. Men i och med att den är "maskad" så spåds den svarta färgen ut, och visar sig som brun. Detsamma händer alltså på alla färgvarianter.

Numera brukar vi i dagligt tal inte säga brunmaskad, blåmaskad o.s.v. - vi säger bara brun, blå ... eftersom birman endast finns som maskad katt. Men i kattens stamtavla finns även beteckningen "-maskad" angivet.

SBI n	Brun- (svart) tabbymaskad
SBI a	Blåtabbymaskad
SBI b	Chokladtabbymaskad
SBI c	Lilatabbymaskad
SBI d	Rödtabbymaskad
SBI f	Svart-(brun)sköldpaddtabbymaskad
SBI g	Blåsköldpaddtabbymaskad
SBI h	Chokladsköldpaddtabbymaskad
SBI j	Lilasköldpaddtabbymaskad

När det gäller de "tabbymaskade" så ska sägas att långt ifrån alla är genetiskt tabby. Våldigt många är tigré och något litet fåtal kanske spotted.

I icke maskade katters stamtavla anges deras mönster som;

Tabby = 22

Tigré = 23

Spotted = 24

Tickad (Abessinier och Somali) = 25

På de maskade katterna kan man oftast inte se om de är tabby, tigré eller spotted. Alltså får de beteckningen Agouti (okänt mönster) = 21.

Anledningen till att det är så svårt att avgöra vilket mönster birman har, är att det är så små färgade partier på kroppen som är mönstrade. När det gäller t.ex. utställning så har det inte heller någon betydelse eftersom de - oavsett mönster - ändå har det karaktäristiska "M:et" i pannan och ränder i svans och på ben - allt enligt standard.

Svansens ränder kan vara svåra att se - ju längre päls, desto svårare eftersom ränderna "flyter ut" med den långa pälsen.

Är man nyfiken på mönstret kan man försöka titta på svansens baksida, som i bästa fall visar få ränder (tabby) eller många ränder (tigré). På icke maskade katter syns detta som ringar runt hela svansen.

Detsamma gäller frambenen - få ränder (tabby), många ränder (tigré).

Alla katter - oavsett färg eller ras, har någon form av mönster som "göms" bakom en solid färg. Anlaget för mönster är dominant, vilket betyder att minst en av föräldrarna måste vara mönstrad, för att avkomman ska kunna bli detsamma. Trots att alla katter har detta gömda mönster räcker inte det, för att avkomma mellan två sådana katter ska få mönstrad avkomma.

Jag har levt med tabbybirmor ända sedan 1986 (Julipaul Justin). Hans första tabbyavkomma föddes 1987 och var alltså Sveriges förstfödda tabbymaskade birma.

Eftersom ingen annan i landet hade tabbymaskade birmor, så lade jag ner en hel del intresse på att studera detta nya fenomen. Bl.a. hur kattungarna maskade ut - och hur tidigt man kunde upptäcka om de var tabby eller ej.

En detalj var bl.a. att det hos vissa kattungar var ganska lätt att se om de var tabby eller tigré - redan som några dagar gamla ungar. Det har säkert många uppfödare av tabbymaskade birmor själva upptäckt. Men det gäller inte bara de tabbymaskade - det kan ibland synas vilket underliggande mönster de har trots att de inte är tabbymaskade.

Tabbymönster brukar medföra mörkare kroppsfärg

Under de här 22 åren med tabbybirmor, har jag också noterat är att de tabbymönstrade oftast får en mörkare kroppsfärg, beroende på att de "täta" partier mellan ränderna är större på de tabbymaskade. De tigrémönstrade har så många "upptrutna" partier mellan många ränder, vilket gör att den "tigrémaskade" katten oftast behåller den ljusa kroppsfärgen. Jag har haft många exempel på båda varianterna under åren.

Olika mönster - - olika kroppstyp

En annan detalj, som jag har noterat på tabbymaskad birma - och då gäller det bara erfarenheter från min egen uppfödning - är att tabbykatterna har ett bredare huvud, lite kortare kropp, ben och svans, medan de som är tigré är motsatsen. Detta har också gällt i de fall jag har kunnat konstatera om mina icke mönstrade birmor varit tabby eller tigré.

Bland annat var min Marion (Mouche) en katt med brett huvud, lite kortare kropp, korta ben och kortare svans - hon var brunmaskad - men hade det underliggande tabbymönstret. Hon var dessutom ganska mörk på kroppen.

Motsatsen var en annan av mina - nu bortgångna katter - Uffa. Som kattunge kunde man klart och tydligt se att hon var tigré. Hon hade ett lite smalare huvud, var längre i kroppen, högre på benen och ljus i sin kroppsfärg under hela sin levnad.

Nu vet jag inte om det helt enkelt beror på att jag avlat på olika linjer inom min egen avel där variationen ändå skulle ha funnits - oavsett mönster. För 20-talet är sedan gick jag ofta omkring och tittade på korthåriga huskatter - jag såg samma fenomen där. Tabby - breda, tigré/spotted - smalare. Det kan vara en slump, men en intressant sådan.

Så har jag upplevt de tabbymaskade birmorna

Kerstin Zimmerman
SKOGSHÖJDENS 

Jag ska försöka återkomma med bilder på underliggande tabby eller tigrémönster när tid tillåter